

Taleres Side, som ikke have haft Anledning til at faa den bedste Forstaaelse af Sagens praktiske Side. De have talt mere teoretisk, og det kan være godt nok med det teoretiske, men man kan ikke ved et Skrivebord eller i et Studerekammer finde det rigtige saa godt, som man kan, naar man kommer ud i Livets Virkelighed. Og det forekommer mig, at mange af de ærede Talere kunde have godt af at komme ind i det praktiske ved Sagen. Det er saa, at de, der bo paa Lyssiden og som altid have boet der, have maaske ikke den Forstaaelse af, hvad det vil sige at have et Hjem, som de, der bo paa den mørke Side, de, som have siddet i Lejestuer og ikke have vidst, om de kunde blive der, for det var saadan, at om en Maaned kunde de blive opsagte og skulde hen et andet Sted og skabe sig et Hjem. De, der bo paa Lyssiden, vide ikke, hvad det har for en moralsk Betydning for disse Folk nu at faa et fast Hjem og kunne sætte Foden under eget Bord. Det kunne kun de føle, der føle Savnet af et Hjem. Hvad der rører sig i hines Bryst af Glæde over at faa deres eget Hjem, lad det end være saa beskedent, som det være vil, kunne de, der have været paa Lyssiden al deres Tid, ikke forstaa, og det er ikke til at forlange. Derfor skal jeg ikke imødegaa den Kritik, som fra deres Side er rejst imod Loven.

Min Hensigt er at omtale ganske kort et Par Ting vedrørende Loven, og jeg er særlig bleven foranlediget hertil ved de Foredrag, vi have hørt dels af den højtærede Landbrugsminister og dels af det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), som nylig har beklædt denne Stilling. Derved have vi faaet Syn for, at disse Talere, som særlig have haft med Gennemførelsen af den nu-gældende Lov af 30. April 1909 at gøre, ikke fuldt ud ere enige om, hvorledes denne Lov skal eller bør praktiseres ude i Livet. Naar der kan findes en saadan Uoverensstemmelse mellem den nuværende og den afgaaede Landbrugsminister, er det ikke saa underligt, at der, hvad jeg ogsaa har bragt i Erfaring, følges adskillige indbyrdes afvigende Regler ude i Landet ved Gennemførelsen af denne Lov. Det, mener jeg, er meget uheldigt, og jeg skal kort omtale det.

Der er særlig to Spørgsmaal, som her komme frem. Det ene er, hvor stor Laanværdisummen skal være. Jeg er enig med den højtærede Landbrugsminister i de Betragtninger, han fremsatte, naar han hævdede, at naar Loven bestemmer, at Maksi-

imum skal være 6,500 Kr., bliver dette Regelen for Maksimum, og der bør kun forekomme Undtagelser i de Egne, hvor Jordpriserne ere særlig høje. Der kan man gaa op til 8,000 Kr., men ikke over, saadan forstaaer jeg det i alt Fald, og det blev ogsaa udtalt af den højtærede Landbrugsminister. Naar vi skulle op til de højeste Laan, er det den letteste Sag af Verden at faa Andrageren til at andrage om 8,000 Kr., fordi det er det bedste at faa saa store Lodder som muligt. Det maa være en daarlig Landmand, der ikke vil have det, naar han kan faa Prioritetslaan i Bygningen og Jorden til 3 pCt. Der kan ogsaa siges adskilligt til Fordel for store Lodder, men jeg tror, der er mere at sige derimod. Jeg sigter derved til den Klasse Landarbejdere, som jeg snarest vil kalde mindre Gaardmandsbørn eller velstillede Husmandsbørn.

Tanken med Loven var jo at komme de mindre bemidlede til Hjælp, som ikke ere i Stand til at skaffe sig saa stor en Kapital, som Købesummen andrager. De skulde have $\frac{1}{10}$ af Værdien. Det kan indrømmes, at som Forholdene nu ere, er det en let Sag for unge Folk at tjene 5—6—700 Kr. Men lad os saa se til os selv og vor egen Økonomi og Sparsommelighed, saa tror jeg, vi blive knap saa kritiske overfor Tyendet. Faktum er, at de have ikke disse Penge, og jo højere man gaar op med Lodderne, desto færre kunne faa dem, og det er forkert. Jeg har bragt i Erfaring, at der er ikke saa lille Forskel ude paa Landet, det forudsætter Loven ogsaa, idet den giver et Spillerum, og jeg vil slaa til Lyd for, om man ikke paa dette Omraade kunde faa ensartede Regler.

Det andet Spørgsmaal, jeg kortelig vil berøre, er Definitionen af Ordet Landarbejder i § 2 og § 3. Det defineres noget forskelligt, og vi hørte, at Landbrugsministeren ikke definerer det Ord fuldstændig paa samme Maade som det ærede Medlem fra Sorø. Der er jeg knap saa enig med Landbrugsministeren som i det første Spørgsmaal, men hvad enten nu det ene eller det andet er rigtigt, bliver det Ministeriet, der til syvende og sidst skal fastslaa, hvorledes dette Ord skal forstaaes. Det vilde være heldigt, om vi saa hurtigt som muligt kunde komme til en Forstaaelse deraf, for en Mængde Husmænd har allerede nu forstaaet det forkert, og det er ikke saa underligt, for de, der have været Medlemmer af Kommissionerne, have, saa vidt jeg har bragt i Erfaring, heller ikke fulgt ensartede Regler, og jeg har hørt Jurister — det er jo dem, der særlig skulle